

**Ректору Сумського державного педагогічного
університету імені А.С. Макарена
професору Юрію Лянному
41002, м. Суми, вул. Роменська, 87**

Рецензія

**на освітньо-професійну програму «Історія та археологія» першого рівня
вищої освіти за спеціальністю 032 Історія та археологія Навчально-
наукового інституту історії та філософії Сумського державного
педагогічного університету імені А.С. Макаренка**

Підготовка фахівців за даною спеціальністю є актуальним завданням сучасної вищої освіти, адже побудова сучасної демократичної держави вимагає об'єктивного вивчення минулого. Сучасні тенденції розвитку історичної науки, освітньої галузі та ринку праці вимагають оновлення підходів до підготовки фахівців. Відповідно до даних вимог та викликів була складена рецензована освітньо-професійна програма.

Дана ОПП має чітко сформульовану мету та базується на сучасних здобутках історичної науки та нормативно-правовому забезпеченні. Програмою чітко визначено придатність до працевлаштування та подальшого навчання. Система компетентностей та програмних результатів навчання націлена на готовність до адаптації у відповідності із новітніми науковими досягненнями. Поєднання фундаментальних та практикоорієнтованих освітніх компонентів дають можливість широку підготовку фахівців з історії та археології.

ОПП має студентоцентричне спрямування, система вибіркових дисциплін дає можливість задоволити бажання студентів та сформувати індивідуальну освітню траєкторію.

Сильною стороною ОП є її перегляд та модернізація. Не зважаючи на те, що вона реалізовується лише другий рік, була переглянута система вибіркових дисциплін (відмова від блокової системи вибору), частково модернізовано

освітні компоненти, зокрема розділено «Історія стародавнього світу» на два освітні компоненти – «Історія античності» та «Історія стародавнього сходу».

В цілому ОПП «Історія та археологія» відповідає сучасним вимогам до підготовки бакалаврів історії та археології та може бути рекомендована до застосування.

Доктор історичних наук, професор,
професор кафедри етнології та краєзнавства
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка

А.П. Коцур

Ректору Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка проф. Юрію Лянному вул. Роменська, 87 м. Суми, 41002

**ВІДГУК
на освітньо-професійну програму «Історія та археологія» навчально-наукового-інституту історії та філософії**

Робота з архівними документами, історичними джерелами потребують відповідного рівня підготовки фахівців. Цьому мають сприяти ефективно розроблена освітньо-професійна програма та логічно побудований навчальний процес.

Освітньо-професійна програма «Історія та археологія» має академічну та прикладну орієнтацію, що спрямована на підготовку фахівців з історії та археології. Вона орієнтована на засвоєння студентами здобутків світової та української історичної науки, сучасних методів пошуку нового знання, його самостійну, творчу, фахову інтерпретацію.

Освітньо-професійну програму «Історія та археологія» забезпечують науково-педагогічні працівники, які мають відповідну кваліфікацію, стаж роботи, і відповідають вимогам, що визначені чинними ліцензійними умовами. Освітня програма є комбінацією загальної академічної освіти та спеціальної підготовки, що фокусується на більш глибокому розумінні спеціальності.

Навчальні дисципліни з циклу професійної підготовки дають можливість підготувати майбутніх фахівців з різних галузей історичних знань. Про це свідчать вказані в програмі фахові компетентності спеціальності. Зокрема, фахова компетентність «Знання правил археографічної, архівної та музеїної роботи, принципів експонування артефактів і підготовки експозицій» дають можливість працевлаштовуватися до архівних установ, музеїв, досліджувати генеалогію.

Можна зробити висновок, що представлена освітньо-професійна програма підготовки здобувачів першого рівня вищої освіти за спеціальністю 032 Історія та археологія складена у відповідності до усіх вимог, дозволяє здійснювати підготовку кваліфікованих фахівців за відповідною спеціальністю.

Директор Державного архіву
Сумської області

 Юрій ОЛЙНИК

Відгук
**на освітньо-професійну програму «Історія та археологія» першого рівня
вищої освіти за спеціальністю 032 Історія та археологія Навчально-
наукового інституту історії та філософії Сумського державного
педагогічного університету імені А.С. Макаренка**

Мета рецензованої освітньої програми полягає у забезпеченні підготовки висококваліфікованих фахівців з історії та археології, які володіють базовими теоретико-методологічними знаннями, методами вивчення та інтерпретації історичного минулого, здатних застосовувати їх під час самостійної наукової діяльності, виконання завдань у сфері науки, дослідницької та інноваційної діяльності. Структура програми логічна і послідовна, передбачає оволодіння знаннями та навичками необхідними для діяльності в науковій, організаційно-управлінській сферах, культурних закладах, що дає можливість для працевлаштування у музейній сфері.

Змістовне наповнення та логічна послідовність викладення освітніх компонентів програми забезпечує набуття здобувачами вищої освіти визначених програмних компетентностей. Важливе значення для набуття практичних навичок є проходження практик. Блок вибіркових дисциплін забезпечує можливість всебічного розвитку здобувачів вищої освіти та задоволення їхніх інтересів.

Освітньо-професійна програма «Історія та археологія» першого рівня вищої освіти за спеціальністю 032 Історія та археологія Навчально-наукового інституту історії та філософії Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка забезпечує підготовку здобувачів вищої освіти відповідно до вимог роботодавців.

Старший науковий співробітник відділу
науково-фондою роботи комунального закладу
Сумської обласної ради «Сумський обласний художній
музей ім. Никанора Онацького»

Г.О. Святець

**Ректору Сумського
державного педагогічного
університету імені А. С. Макаренка
професору Юрію Лянному
вул. Роменська, 87 м. Суми, 41002**

**РЕЦЕНЗІЯ
на освітньо-професійну програму «Історія та археологія»
навчально-наукового інституту історії та філософії**

Освітньо-професійна програма «Історія та археологія» має забезпечити підготовку висококваліфікованих фахівців з історії та археології. Фахівці мають володіти базовими теоретико-методологічними знаннями, методами вивчення та інтерпретації історичного минулого, мати необхідні навички, здатність застосовувати їх під час самостійної наукової діяльності, виконувати завдання у сфері науки, дослідницької та інноваційної діяльності.

Структура та зміст освітньо-професійної програми узгоджується із сформульованими цілями і завданнями навчального процесу. Заслуговує на позитивну оцінку обґрунтованість опису придатності випускників до працевлаштування відповідно до Національного класифікатора професій. У програмі чітко вказані фахові компетентності, програмні результати навчання. Здобувачі вищої освіти за спеціальністю 032 Історія та археологія під час навчання мають можливість отримати кваліфікаційні знання та навички за умови забезпечення програми науково-педагогічними працівниками, які мають відповідну кваліфікацію, стаж роботи, і відповідають вимогам, що визначені чинними ліцензійними умовами.

Цикл професійної підготовки передбачає освітні компоненти, що стосуються історичних, археологічних дисциплін, вивчення давньоруської та латинської мов, оволодіння методиками історичних та археологічних досліджень. Майбутні фахівці з історії та археології мають можливість поглиблювати свої знання під час написання курсових робіт, проходження практик тощо. Перелік та обсяг нормативних дисциплін відповідає структурно-логічній схемі підготовки здобувачів вищої освіти за відповідною спеціальністю.

Відповідно до освітньо-професійної програми зі спеціальності 032 Історія та археологія атестація випускників проводиться у формі підсумкового екзамену з історії та археології і завершується видачею документу встановленого зразка про присудження йому ступеня Бакалавра із присвоєнням кваліфікації: Бакалавр історії та археології. Історик, археолог.

Освітньо-професійна програма відповідає вимогам і дозволяє здійснювати підготовку кваліфікованих фахівців за спеціальністю 032 Історія та археологія.

**Доктор історичних наук,
член-кореспондент НАН України,
директор Інституту археології,
завідувач відділу археології Криму
та Північно-Західного Причорномор'я**

В.П.Чабай

